

ถิ่นไทยในปากกว้าง   ห่างไกล
แสงวัฒนธรรม   ล่องบ้าง
เห็นเทียนอยู่รำไร   เล่มหนึ่ง
ครูนั่นแหละอาจสร้าง   เสกให้ชัชวาล

คำประพันธ์ที่แสดงคุณค่าแห่งความเป็นครู ได้อย่างไพเราะ และมีความหมายที่ลึกซึ้งจับใจข้างต้นนี้ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล บรมครูของไทยเราได้เขียนไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2494 แม้กาลเวลาจะผ่านพ้นมาเนิ่นนานแล้ว ก็ยังเป็นสังขรณ์ที่ไม่มีใครกล้าปฏิเสธได้ว่า ครูคือแสงสว่างทางปัญญานำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ชีวิต สังคมชาติบ้านเมือง และในยามที่ประเทศชาติตกอยู่ภายใต้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อันมีสาเหตุมาจากวิกฤตการณ์ทางปัญญาซึ่งผันแปรไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ เช่นทุกวันนี้ จึงจำเป็นต้องมีครูดี หรือ **ครูมืออาชีพ** มาเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ครูมืออาชีพ** ตามมาตรา 24 ที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) พัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างชาติบ้านเมือง ให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทั้งปวง นำความเจริญยั่งยืนมาสู่ประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

หัวใจสำคัญยิ่งของการดำรงวิชาชีพครูนั้น ในเบื้องต้น ต้องเป็นครูที่มีใจรักเด็ก รักในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ดังคำกล่าวที่ว่า “ให้ความรักก่อนให้ความรู้” เพราะหากครูให้ความรัก ความเมตตาแก่ศิษย์อย่างจริงใจแล้ว เด็กก็จะรักและศรัทธาในตัวครู และรักในวิชาที่ครูสอนด้วย การให้ความรู้ก็จะประสบความสำเร็จได้โดยง่าย ต่อจากนั้นก้าวต่อไปครูจึงจะได้เรียนรู้และคิดค้นกลยุทธ์การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ 6 ประการ สามารถสรุปสาระสำคัญเป็นคำขวัญเพื่อให้จดจำได้ง่ายคือ **“ยอมรับความแตกต่าง เสริมสร้างกระบวนการคิดแก้ปัญหา เรียนรู้ชีวิตจริงอิงปัญญา บูรณาการความรู้คู่คุณธรรม สร้างสื่อและสิ่งแวดล้อมที่สมวัยพร้อมทำวิจัยการศึกษา เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ชุมชนมาร่วมใจทั่วไทยเอย”** ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางเป็นภาคปฏิบัติสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดังนี้

ยอมรับความแตกต่าง (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างส่วนบุคคล

โดยธรรมชาติของคนเรานั้น ย่อมเกิดมาท่ามกลางสภาพแวดล้อม ฐานะ ความเป็นอยู่ วิธีการเลี้ยงดู สภาพร่างกาย จิตใจและสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นเด็กทุกคนจึงมีบุคลิกลักษณะ ความถนัด ความสนใจและความต้องการที่หลากหลาย ครูควรเรียนรู้เด็กแต่ละคนให้ถ่องแท้ ค้นหาความจริงที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวเด็ก ครูยิ่งค้นพบความจริงมากขึ้นเพียงใดก็จะยิ่งประสบความสำเร็จในการสอนมากขึ้นเพียงนั้น เพราะครูจะปรับกลยุทธ์ในการสอนให้พลีไหวไปตามสภาพ ความถนัดและความสนใจของเด็กแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม พยายามดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเด็กแต่ละคนออกมาให้ได้ ไม่ว่าจะเรียนอ่อนหรือมีปัญหาเพียงใด ตัวอย่างเช่นเด็กที่มีสมาธิสั้น อาจเน้นการสอนในภาคปฏิบัติให้ลงมือทำในสิ่งที่เขาชอบหรือถนัด แล้วจึงค่อย ๆ ให้เด็กสรุปเป็นคำพูดหรือทฤษฎีภายหลังพร้อมทั้งนำผลงานมาจัดแสดงให้เพื่อนได้ชื่นชม เป็นต้น ครูมีอาชีพหน้าที่ “ค้นหาอัจฉริยะในตัวเด็ก มิใช่ค้นหาเด็กที่มีอัจฉริยะ” ซึ่งจะต้องใช้กลวิธีแบบยลในการสอนให้เหมาะกับเด็กแต่ละคน ดังคำกล่าวของ ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี ที่ว่า “ท่ามกลางความไม่เหมือนกันนั้น แต่ละคนมีเพชรหรือสมบัติอันมีค่าซ่อนอยู่ภายใน ต้องอาศัยกุญแจที่เข้ากันได้มาไขเอาสมบัตินี้ออกมา กุญแจแต่ละลูกต่างกัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน”

เสริมสร้างกระบวนการคิดแก้ปัญหา (2) ยึดทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ยุทธศาสตร์ของการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ของชาติบ้านเมืองนั้น ต้องใช้กระบวนการทางปัญญา นั่นคือกระบวนการคิด ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ปัญญาที่ถูกต้อง นำไปสู่การแก้ไขกระบวนการทางปัญญา นั่นคือกระบวนการคิด ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ปัญญาที่ถูกต้อง นำไปสู่การแก้ปัญหของตนเอง และชาติบ้านเมืองได้อย่างถาวร ดังนั้นทำอย่างไรครูจึงสามารถสอนวิธีการคิด (Learning How to Think) ให้เด็กไทยได้คิดเป็น ซึ่งครูมีอาชีพจะต้องคิดค้นกิจกรรมหรือสถานการณ์ ให้เด็กได้ใช้ความคิดด้วยตนเอง ที่เรียกว่า “โยนิโสมนสิการ” โสณเบื้องต้นครูต้องเชื่อมั่นในศักยภาพของเด็กทุกคนว่าสามารถที่จะเรียนรู้ได้ และคิดได้ช้าหรือเร็วเป็นไปตาม “ต้นทุน” ที่เด็กมีอยู่ สิ่งที่ครูพัฒนาให้เด็กคิดและใช้ปัญญาย่อย ๆ จนเคยชินนั้น เป็นการเติม “กำไร” ในตัวเด็กซึ่งจะพัฒนามาเป็นพลังแห่งการสร้างสรรค์อย่างไม่รู้จบ วิธีการสอนให้

เด็กคิดก็คือการที่ครูจะไม่บอกความรู้แก่เด็กโดยตรง แต่ครูจะต้องหาวิธีการช่วยให้เด็กค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยการป้อนคำถามหรือสร้างสถานการณ์ให้เด็กคิด เป็นบันไดไปหาคำตอบได้ในที่สุด เมื่อเด็กได้ค้นพบด้วยตนเองก็จะเกิดความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจ และรักที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุข

ต่อจากกระบวนการคิดที่เด็กไทยจะต้องนำไปใช้ก็คือ “ความสามารถในการจัดการ” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความรู้ความคิดมาประยุกต์ใช้ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ เด็กไทยส่วนใหญ่มีจุดคือเรื่องการจัดการหรือประสานประโยชน์ร่วมกัน แต่ถ้าครูฝึกให้เด็กรู้จักการบริหารจัดการร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยใช้วิถีทางประชาธิปไตย ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ตามความถนัด มีการประสานงานและติดตามผลเป็นระยะและมีผู้สังเกต ให้คำปรึกษาและเติมเต็มสิ่งที่เด็กขาดหายไปเท่านั้น ก็จะได้ผลงานที่เกิดจากน้ำพักน้ำแรงความสมัครสมานสามัคคี และสติปัญญาของเด็กทุกคนได้อย่างน่าภาคภูมิใจ ดังนั้น การส่งเสริมให้เด็กรวมกลุ่มกับสร้างองค์ความรู้ สร้างโครงงานหรือทำกิจกรรมสร้างสรรค์ นั่นคือวิธีการสอนให้เด็กสร้างสรรค์ (Learning How to Create) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเด็กได้เรียนรู้เป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มมีวิทยากรประจำกลุ่มให้เด็กเก่งช่วยสอนเด็กอ่อน เด็กไทยนับล้านคนก็จะเป็นกัลยาณมิตรต่อกันแพร่พันธุ์เมล็ดพืชแห่งความดีองงามเต็มแผ่นดินไทย

เรียนรู้ชีวิตจริงอิงปัญญา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำ ได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

มีคำกล่าวที่ว่า “การเรียนการสอนที่ดี ครูควรคำนึงถึงความเป็นคนหรือชีวิตของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ถ้าครูเอาตัวครูหรือวิชาเป็นตัวตั้ง ความจะเป็นคนของผู้เรียนก็จะหายไป” นับเป็นคำกล่าวที่สอดคล้องกับแนวคิดใหม่ทางการศึกษาที่มุ่งให้การเรียนการสอนเป็นไปเพื่อจัดความทุกข์ของชีวิตและแก้ปัญหาชาติบ้านเมืองได้ การศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาชีวิตได้ จึงต้องให้เด็กเรียนรู้และเห็นความทุกข์ สาเหตุแห่งทุกข์ การดับทุกข์และหนทางไปสู่ความดับทุกข์ ตามหลักอริยสัจ 4 ได้ ดังนั้น ครูมีอาชีพจึงมุ่งให้เด็กได้เรียนรู้จักประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้นำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง โรงเรียนและชุมชน เช่น ร่วมกันคิดโครงการเสริมสร้างการรักษาความสะอาดในโรงเรียน คิดโครงการแก้ปัญหา นำเน่าเสียในชุมชนใกล้โรงเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมให้เด็กรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางอีกด้วย เพราะครูได้เปลี่ยนวิธีการสอนมาเป็นการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก โดยเริ่มต้นจากการอ่านเป็นวิธีการเรียนรู้พื้นฐานที่เก่าแก่ที่สุดและลงทุนน้อยที่สุด แต่ได้ประโยชน์สูงสุดและกว้างไกล เพราะอ่านหนังสือเพียงเล่มเดียวเสมือนท่องโลกทั้งใบ ได้ทั้งความรู้ เนื้อหาสาระ ความบันเทิง ใฝ่งานอาชีพ ได้ประดิษฐ์คิดค้น ได้ภาษา หนังสือนำมาใช้พูดและเขียนได้อย่างมีคุณภาพ มีข้อสังเกตพบว่า ผู้ที่อ่านหนังสือมาก มักเป็นนักพูดและนักเขียนที่ดี เพราะสามารถนำภาษาและองค์ความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดได้อย่างสละสลวยด้วยโลกทัศน์ที่กว้างไกล

บูรณาการความรู้คุณธรรม (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ในทุกวิชา

วิชาความรู้ในหลักสูตรทุกวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ไป มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้นำไปใช้บูรณาการสู่ชีวิตจริงเพื่อการพัฒนาตนเองในวันข้างหน้า ซึ่งแนวคิดใหม่ในการปฏิรูปการเรียนรู้มุ่งให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้และคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้เด็กได้มองเห็น “ภาพรวม” เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของสาระความรู้และสรรพสิ่งที่จะต้องเกี่ยวเนื่องกัน ไม่ส่งเสริมให้เด็กมองแยกส่วนแต่เพียงอย่างเดียว การมององค์รวมจะทำให้เห็นการเกิด ดำรงอยู่และดับไปของชีวิต เป็นการสร้างปัญญาในการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างครบวงจร ดังนั้นการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงนิยมใช้หลักบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ หรือแบบสหวิทยาการเพื่อครูจะได้เกิดการประสานสัมพันธ์กันและนักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสนุกสนาน เป็นต้น

การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น แม้ครูจะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ และจัดกิจกรรมสนองความต้องการของเด็กเป็นส่วนใหญ่ก็ตาม ครูก็ยังคงต้องปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งเป็นหัวใจของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และครูควรให้เด็กได้เรียนรู้และประจักษ์แจ้งด้วยตนเองว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจนั้นมาจากความย่อหย่อนในวินัยทางการเงิน ความฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ การทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นค่านิยมอันไม่พึงประสงค์ของคนไทยโดยเปลี่ยน “วิกฤติ” ให้เป็น “โอกาส” ให้เด็กได้ร่วมกันกำหนดค่านิยมไทยที่พึงประสงค์ในมิติ

ใหม่ ตามแนวทางของแต่ละกลุ่มพร้อมทั้งส่งเสริมให้นำมาปฏิบัติจริงในโรงเรียน โดยครูเป็นผู้ประเมินผลตามสภาพจริง

สร้างสื่อและสิ่งแวดล้อมที่สมวัยพร้อมทำวิจัยการศึกษา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

ในเมื่อแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้มุ่งเน้นให้เด็กเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ดังนั้น ครูมืออาชีพจึงควรสอนวิธีการเรียนรู้ (Learning How to Learn) โดยจัดบรรยากาศในห้องเรียนและภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กคิดแสวงหาและมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง สื่อการสอนในแนวทางใหม่ จึงควรมีรูปแบบให้เด็กได้เรียนรู้ และค้นหาความรู้ด้วยตนเองมากกว่าสื่อสำเร็จรูปที่บอกหมดทุกอย่าง สำหรับด้านการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งครูไทยมักมองข้ามความสำคัญนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการทำวิจัยคือการค้นหาความจริงในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน การได้รู้จักเด็กแต่ละห้องจากผลงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างทางเลือกที่เหมาะสมกับเด็กได้อย่างแท้จริง

เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ชุมชนมาร่วมใจทั่วไทยเอย (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

เป็นที่ยอมรับกันว่า “การเรียนรู้” เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญของการเรียนรู้เป็นสำคัญ ครูมืออาชีพต้องมองไกลออกไปนอกห้องเรียน นั่นก็คือการสร้างโลกเป็นชั้นเรียนให้พลังแห่งการเรียนรู้บังเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน สามารถไปแสวงหาความรู้จากชุมชนได้ในทุกเวลาและทุกสถานที่ ดังนั้นครูจึงต้องประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้เด็กได้เรียนรู้ภูมิปัญญาไทยจนบังเกิดความภาคภูมิใจ นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคมปัจจุบัน เชิญบุคลากรจากชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในโรงเรียน โดยไม่คิดค่าแต่ครูเพียงผู้เดียว ให้บิดามารดาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน เช่น ร่วมกิจกรรม และร่วม

ประเมินผลงานนักเรียน เป็นต้น การเปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้สู่ชุมชนนี้มีกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง เมื่อห้างเทสโก้โลตัส สาขาพระราม 2 กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมโครงการ “ห้างโลตัสสร้างวิสัยทัศน์แก่เยาวชน” ของครูต้นแบบ โดยครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้มาจัด “บอร์ดความรู้ให้หนูคิดไกล” ตามมุมต่าง ๆ ในห้าง โดยนำเสนอเรื่องราวภาพประกอบและตั้งคำถามให้เด็กและเยาวชนที่มาเที่ยวห้างได้เรียนรู้และตอบปัญหาชิงรางวัลเป็นประจำทุกเดือน จึงเป็นนิมิตรหมายอันดีว่า ในไม่ช้าองค์กรเอกชนในชุมชนต่าง ๆ จะรวมพลังกันสร้างสรรค์แหล่งความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนทั่วผืนแผ่นดินไทย

บทบาทหน้าที่และกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมืออาชีพตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นวิถีทางสำคัญที่จะพัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข โดยใช้หลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นคุณเจ้านำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งครูที่รักและศรัทธาในวิชาชีพครูจะต้องเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติจริง สร้างสรรค์ห้องเรียนให้มีชีวิตชีวาและพร้อมที่จะเข้ารับการประเมินระดับคุณภาพของครู (NTW) เพื่อเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริงในอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งนอกจากจะมีฝีมือการสอนที่แพรวพราวพลี๊วไหวไปตามสภาพความแตกต่างของเด็กแต่ละคนแล้ว ยังควรมีจิตใจที่งดงาม มีเมตตาอาทรต่อศิษย์อย่างจริงใจ ประพฤติดีมีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งหลายอีกด้วย จึงจะเป็นครูดีในดวงใจของศิษย์ตลอดกาล สมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า

“...ครูตามแบบฉบับมักมิได้เป็นผู้บริบูรณ์ด้วยทรัพย์ ด้วยยศศักดิ์ อำนาจและอิทธิพลนัก หากแต่บริบูรณ์ด้วยสมบัติทางคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตาปรานี ความเสียสละซึ่งเป็นเหตุให้สามารถผูกพันจิตใจผู้เป็นศิษย์ให้รักใคร่ไว้ใจและเคารพเชื่อฟังได้แน่นแฟ้น

นายปัญญา ทรงเสรีย์

โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150

“

การศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาชีวิตได้ จึงต้องให้เด็กเรียนรู้และ
เห็นความทุกข์ สาเหตุแห่งทุกข์ การดับทุกข์และหนทางไปสู่
ความดับทุกข์ ตามหลักอริยสัจ 4 ได้ ดังนั้นครูมืออาชีพจึงมุ่งให้
เด็กได้เรียนรู้จักประสบการณ์จริงส่งเสริมให้นำความรู้มา
ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง โรงเรียนและชุมชน

“